

Mensen redden

Liturgiesuggesties:

Gezang 320: 1, 3 en 4

Psalm 92: 1 en 3

Psalm 119: 40 en 53

1 Timotheüs 4:1-16

Psalm 40: 2 en 4

Na verkondiging: Gezang 481: 1, 2 en 4

Psalm 68:7

***

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

'London's Burning.'

Zaterdagavond, kwart over zeven, Nederland 3.

Kent u het programma?

Een aantal jaren geleden heeft de Engelse televisie een televisieserie gemaakt over het reilen en zeilen van een brandweercorps in Londen.

Nu wordt de serie ook in Nederland uitgezonden.

Mannen in stoere pakken en in glimmende rode auto's bevrijden talloze mensen uit hachelijke situaties.

Redders van mensen.

'London's Burning.'

Londen staat in brand.

Misschien een idee voor de lokale omroep om een serie programma's te maken over de brandweer van Leeuwarden.

In gedachten zie ik Jan K. al achter het stuur van zo'n rode motorspuit.

Met een fikse snelheid over de rondweg naar de brand die zojuist gemeld is via alarmnummer 1-1-2.

Leeuwarden staat in brand.

We hebben mensenredders nodig.

Beroepskrachten en vrijwilligers.

Mannen en vrouwen die getraind zijn om anderen te behouden.

Want wat is er mooier, wat is er waardevoller, dan dat er mensen worden gered, mensen worden behouden?

*

Ik kom op die gedachten omdat de tekst van vanmorgen mij daar aanleiding voor geeft.

Het gaat in die tekst om redden, om behouden.

Het gaat om Gods grote reddingsoperatie op deze aarde.

En God gebruikt daar mensen voor.

U en jou en mij.

"Zie toe op uzelf en op de leer, volhard in deze dingen;

want door dit te doen zult gij zowel uzelf als hen, die u horen, behouden."

Dat is het uitgangspunt voor de verkondiging van vandaag.

[Nu zijn die woorden, gemeente, vanmorgen niet alleen bedoeld voor ds. Soeters, mijn nieuwe collega, die ik straks mag bevestigen als predikant van onze gemeente. Laten we die woorden breder nemen.]

We worden door Paulus vanmorgen allemaal aangesproken om redders van mensen te zijn.

Om aan Gods reddingsoperatie deel te nemen.

Hoe dan, vraag u?

Door anderen van Jezus te vertellen en ... door voor anderen een voorbeeld te zijn.

Een voorbeeld in liefde, in geloof en in reinheid.

Alleen zó kun je mensen voor Christus winnen.

Alleen zó worden mensen in Leeuwarden en daar buiten ... behouden.

"Want door dit te doen zult gij zowel uzelf als hen, die u horen, behouden."

Wat is de achtergrond en de betekenis van deze woorden?

Ik neem u en jou in gedachten mee terug in de tijd.

Twintig eeuwen terug naar Efeze.

*

Efeze.

De Romeinen noemde haar: Het licht van Azië.

Een prachtige stad.

De grootste havenstad van Klein-Azië.

Door uitstekende wegen verbonden met het binnenland.

Ruim 300.00 inwoners telde Efeze.

Dat is - om een vergelijking te maken - ruim drie keer zoveel inwoners als in Leeuwarden.

Stelt u zich dat eens voor.

Drie keer zo veel, drie keer zo groot!

Een stad met nogal wat tempels.

En het pronkstuk van al de gebouwen in de stad is wel de tempel voor Artemis.

Artemis, de godin van het buitenleven.

Van het wild en de jacht.

Van het bos en de bronnen.

Artemis, de godin van de vruchtbaarheid en de liefde.

Beschermheilige van prostituees.

'Groot is de Artemis der Efeziërs.'

Dat schreeuwen de opgejutte inwoners twee uur achter elkaar als de apostel Paulus in Handelingen 19 het evangelie probeert te verkondigen in hun stad.

Artemis was populair.

Het hele jaar trokken onafzienbare rijen pelgrims en toeristen de stad Efeze binnen.

En als ze weer naar huis gingen ... namen ze één van de souvenirjes mee naar huis ... gemaakt door Demetrius en zijn gilde van zilversmeden.

Efeze, met z'n beroemde tempel van Artemis, één van de zeven wereldwonderen.

Smeltkroes van godsdiensten en culturen.

Begrijpelijk, want waar handel wordt gedreven komen veel mensen.

Mensen uit alle windstreken.

Mensen met verschillende nationaliteiten.

Mensen uit verschillende culturen.

Mensen met verschillende godsdiensten.

*

In die wereldstad Efeze bevindt zich een - voor die tijd - flinke gemeente van Jezus Christus.

Een gemeente die er zijn mocht.

Een actieve gemeente, een levendige gemeente.

De ambtsdragers werken er keihard.

En ook de leden hebben uit liefde voor God en voor elkaar heel wat voor hun gemeente over.

Er is trouw in de kerkdiensten.

Er is volharding in de leer van Christus.

Ook de kerkelijke tucht functioneert naar tevredenheid.

Kortom, een bloeiend geestelijk leven daar in de gemeente van Efeze.

Niet verwonderlijk.

Als je de camera richt op de fotogalerij van voorgangers ... dan zie je de portretten van bekende en begaafde voorgangers: Paulus, Apollos, Timotheüs, Titus en ... de apostel Johannes.

Samen met de kerken van Jeruzalem en Antiochië hoort Efeze tot de drie moederkerken van heel het christendom.

*

Twee jaar lang heeft de apostel Paulus in die grote havenstad gewerkt en gepreekt. Eerst in de joodse synagoge, drie maanden lang.

En toen hij daar niet meer mocht preken ... in de aula van Tyrannus, pal naast de synagoge.

Daar sprak en leerde hij elke dag.

Lucas, de evangelist, schrijft daarover in Handelingen 19:

"En dit ging twee jaar lang voort, zodat allen, die in Asia woonden, het woord van de Here hoorden, Joden zowel als Grieken.

En God deed buitengewone krachten door de handen van Paulus, zodat ook zweetdoeken of gordeldoeken van zijn lichaam aan de zieken gebracht werden en hun kwalen van hen weken en de boze geesten uitvoeren." (vers 10-12)

"Zo wies het Woord van de Here krachtig en het werd sterker." (vers 20)

Het is geweldig, gemeente, hoe Paulus hier door God gebruikt is.

Van heinde en verre - uit heel de provincie Klein-Azië - komen mensen naar Efeze.

Ze horen Paulus daar spreken en preken.

Ze zien de wonderen van genezing.

Wonderen, die de betrouwbaarheid van het Woord van God onderstrepen.

En zo ... zo komen velen onder het gehoor van Paulus in Efeze tot geloof.

Zo worden mensen voor God behouden.

Er wordt een gemeente gesticht.

Er worden ambtsdragers aangesteld.

De Heilige Geest werkt er krachtig en krachtdadig.

*

We zijn - tussen haakjes - een generatie verder als Paulus zijn brieven aan Timotheüs schrijft.

Het eerste enthousiasme, de eerste liefde, is wat gedooft.
Alles heeft zo z'n beslag gekregen.
Timotheüs heeft op dit moment in deze gemeente zijn bediening.
Hij is de voorganger van Efeze.
Geen gemakkelijke taak ligt op zijn schouders.
Van alle kanten wordt de gemeente bedreigd en aangevallen.
Van buiten af is er de dreiging van het heidendom.
Van binnen uit worden gemeenteleden in verwarring gebracht door dwaalgeesten.
Mensen die - met een beroep op de Bijbel - het huwelijk en het genot van bepaalde spijzen verbieden.

Moet u zich eens voorstellen wat een enorme verantwoordelijkheid op de schouders van de nog jonge Timotheüs rust.
Wat een zuigkracht van buitenaf?
Wat een verwarring van binnen uit?
Hoe hou je je schapen als herder van Gods kudde bij elkaar?
Om Timotheüs te bemoedigen, om hem - voor de praktijk van het gemeente-zijn en de praktijk van zijn herderschap een hart onder de riem te steken - schrijft Paulus hem zijn brieven.

Paulus schrijft:

'Je moet je niet laten afschrikken door mensen die tegen je zeggen: Wat verbeeld jij je wel?

Je bent nog jong, je bent nog onervaren, je bent nog maar een broekie!

Want waar mensen honger hebben naar het Woord van God - naar woorden van geloof en van een goede leer - speelt leeftijd geen rol.

Trouwens, Timotheüs, laten ze maar praten, wees jij in je spreken en je optreden ... voor alle gelovigen een voorbeeld.

Een voorbeeld in liefde, geloof en reinheid.

Als je, broeders en zusters, jongelui, mensen wilt redden, mensen voor Jezus Christus wilt inwinnen ... dan zul je in de eerste plaats een levend voorbeeld moeten zijn.

In de manier waarop je met mensen spreekt ...

In de manier waarop je je temidden van hen gedraagt ...

Geloof, liefde en reinheid moeten je kenmerken als christen.

* Liefde voorop.

Want liefde is: aandacht, zorg, gerichtheid op de ander.

Liefde en geloof.

* Geloof in de dingen waar je voor staat.

Geloof in Gods beloften, in wat jij op grond van zijn Woord, op grond van de Bijbel, mag verwachten.

Liefde, geloof en reinheid.

* Reinheid ziet op de zuiverheid van je levenswandel, op de zuiverheid van je gedrag.

Als je mensen met Jezus Christus in aanraking wilt brengen dan kun je niet aankomen met mooie woorden - hoe bijbelgetrouw die woorden ook zijn ... je zult ook in je levenswandel rein moeten zijn: zuiver, eerlijk, oprecht.

Ik denk dat vanmorgen onze gedachten wel afdwalen naar het Witte Huis in Washington.

Naar een president die zijn geloofwaardigheid op een goedkope manier te grabbel heeft gegooid.

Liefde, ja zeker.

Egoïstisch.

Ongeloofwaardig.

Onzuiver, onrein.

'Wees een voorbeeld!'

Hoe voorbeeldig zijn wij, u en jij en ik?

Weeg die woorden vanmorgen eens:

- liefde: hoe gericht ben je op die ander?

Ben je bereid daarvoor offers te brengen zoals Jezus dat heeft gedaan?

Die ander liefhebben in wie jij niets ziet en aan wie jij niets hebt - zelfs als die ander je tot een vijand is geworden?

Liefde, las ik ergens, is de werfkracht van de kerk.

Het meest opvallende van alle mensen die geloven.

Het eerste wat mensen van buiten de kerk aan ons zullen merken.

- En, o ja, geloof.

"Dit is Gods gebod - schrijft Johannes - dat wij geloven in de naam van zijn Zoon Jezus Christus en elkaar liefhebben." (1 Johannes 3: 23)

Geloof in de dingen waar je voor staat.

Waar je voor uit wilt komen.

Liefde en geloof: ze horen onlosmakelijk bij elkaar.

Geloof in wat Jezus Christus voor jou en voor die ander heeft volbracht.

Geloof in zijn vergeving, in zijn genade, voor jou verworven door zijn dood aan een kruis.

Geloof in de vernieuwende kracht van zijn Geest.

Liefde, geloof en reinheid.

Paulus noemt ze vruchten van de Heilige Geest.

De Heilige Geest - om een beeld te gebruiken - die als een tuinman het onkruid in je levenstuintje wiedt.

Die de dode takken afsnoeit.

En met liefde en zorgvuldigheid z'n werk in jouw leven uitvoert.

Zo groeien er vruchten.

Gave vruchten, volrijpe en sappige vruchten.

Vruchten van liefde, geloof en reinheid.

Zien de mensen het aan je?

Merken ze dat je een voorbeeldig mens bent?

Zeker, wij leven van genade.

Wij leven bij de gratie van God.

Maar zeg nu zelf: Als wij, als leerlingen van Jezus, nu eens geen voorbeelden zijn voor elkaar, ... wie moet dan wél Gods liefde in deze wereld uitbeelden?

*

Paulus bindt het Timotheüs op z'n hart.

Zijn voorbeeldig leven moet aanstekelijk werken.

Zijn voorbeeldig leven als voorganger van de gemeente moet een stimulans zijn voor de andere gemeenteleden.

"Wees een voorbeeld voor de gelovigen in woord, in wandel, in liefde, in geloof en in reinheid.

In afwachting van mijn komst moet je je toeleggen op het voorlezen, het vermanen en het leren."

Boekrollen zijn in die dagen schaars en duur.

Er zijn maar weinig gemeenteleden die een eigen Bijbel of bijbelgedeelte kunnen veroorloven.

Maar toch moeten ze Gods Woord kennen.

Want daarin leren ze God immers kennen.

Wie Hij is.

Wie Hij wil zijn voor mensen.

Wat Hij belooft en wat Hij van mensen verwacht.

Kennis van het Woord van God.

Dat was toen - vandaag is het niet anders - van levensbelang.

Voorlezen, vermanen en leren.

Vermanen

Letterlijk betekent vermanen: er weer bij roepen.

En dat kan naar twee kanten gebeuren.

Dat kun je doen door mensen te 'vermanen', hen erop te wijzen dat hun handelen niet is naar de wil van onze God.

'Er weer bij roepen' kan ook door mensen te 'troosten'.

Hen vanuit het Woord van God openingen geven, bemoedigen.

Voorlezen, vermanen en leren.

Onderricht, catechese, leerhuis ...

Tot de taak van Timotheüs hoort ook het onderwijs om mensen tot mondige christenen te vormen.

Voor deze taken in de gemeente heeft Timotheüs een charisma, een genadegave, een gave van de Heilige Geest ontvangen.

En Paulus verwijst daarbij naar handoplegging door de oudsten van Lystra.

Toen werd Timotheüs door een profetie meegedeeld dat hij die gaven van de Geest had ontvangen.

Die gaven mochten groeien.

Die gaven mochten vrucht dragen.

En zo werd Timotheüs steeds krachtiger in zijn optreden.

Een voorbeeld voor de gemeente.

Een zegen voor allen die onder zijn gehoor tot geloof kwamen.

*

En zo kan Paulus dit Bijbelgedeelte besluiten met de woorden:

"Zie toe op uzelf en op de leer, volhard in deze dingen; want door dit te doen zult gij zowel uzelf als hen, die u horen, behouden."

Wat is er mooier, wat is er rijker, dan wanneer mensen door jouw spreken en jouw handelen tot geloof komen?

Dat mensen - op grond van het volbrachte werk van Jezus - behouden worden?

Broeders en zusters, jongelui, als je mensen wil inwinnen voor Jezus moet je goed weten wat je zegt en waar je voor staat.

Je moet jezelf goed in de gaten houden.
Je moet ook tijd weten te nemen voor jezelf.
Om jezelf op te bouwen in je geloof.
Persoonlijk gebed.
Je hebt het zo nodig.

Je moet ook goed weten wat God van je wil.
Je moet kennis hebben van zijn Woord, van de Bijbel.
Van het onderwijs dat Hij daarin aan ons geeft.
Bijbelstudie.
Persoonlijk, samen.

Er in dat gebed en in dat bijbels onderwijs moet je volharden.
Daar moet je bij blijven.
Daar moet je je in blijven trainen.
Conditietraining van je eigen geloof.
Oefening in de godsvrucht - noemt Paulus dat.
Als je dat doet, als je daar de hand aan houdt, zul je zowel jezelf als degenen die je horen, redden.

*

Efeze ... Leeuwarden.
Een tijdsverschil van bijna 20 eeuwen.
De Geest van Christus, de Heilige Geest, overbrugt de tijd.
Ook ons wil de Geest gebruiken om mensen voor Jezus Christus in te winnen.
Mensenredders, dat zijn wij!
God geeft ons de opdracht om mensen - uit de verlorenheid van deze wereld - te redden, te behouden.
Daarin ligt voor ons een opdracht en uitdaging.
We hebben immers een prachtige boodschap: een boodschap van Gods liefde.
Broeders en zusters, jongelui, wat is het geweldig dat God óns wil gebruiken, opdat niet alleen wij, maar door óns ook anderen worden gered, worden behouden!

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 13 september 1998

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !